

Online informatiebijeenkomst voor volksvertegenwoordigers

Datum:

25-03-2021 (19:30-21:00)

Locatie:

Online via Teams

Notulist:

Het Notuleercentrum

Aanwezigen:

- Gespreksleider: Frank Duenk
- Ca. 35 raadsleden

De gespreksleider opent de bijeenkomst om 19.30 uur.

Doelstelling van de raadsavond:

Informatie geven over de stand van zaken en bespreken van de drie alternatieven.

Introductie:

Frans Langeveld, wethouder Duurzaamheid Doetinchem en bestuurlijk trekker van de RES Achterhoek. Bestuurlijke zaken:

- De besturen in de regio hechten eraan dat er op een goede manier ruimte wordt geboden om de gesprekken te kunnen voeren met de betrokkenen.
- Na overleg met griffiers is er besloten het proces te verdelen in twee stukken. Het voorstel wordt zodanig voorbereid en ingericht dat de Colleges voor 1 juli tot een besluitvorming kunnen komen. Hierna is het eventueel aangepaste voorstel beschikbaar om in bespreking te kunnen brengen in de gemeenteraden.

Het bestuur is zich ervan bewust dat belanghebbenden graag formeel willen terugzien wat hun inbreng is en de meningen zijn over de besproken onderwerpen.

Op dit moment vindt geen besluitvorming plaats, alle informatie wat opgehaald wordt moet op een goede manier worden verwerkt in de RES.

Vragen over bestuurlijke kant

- Veel weerstand bij inwoners, kan er een reflectie gegeven worden hoe het proces bij andere gemeenten en raden wordt ervaren.
- Recht doen aan gevoel over het proces en draagvlak.

Antwoorden:

- Deze tijd met corona maakt de communicatie lastig.
- Anderzijds is de opkomst groter door digitale bijeenkomst, belangstelling voor digitale bijeenkomst is hoger dan bij fysieke bijeenkomsten.
- Het RES-proces is zodanig ingericht dat er ruimte is om te zien wat er in de raden speelt.
- Impact van netwerk, aanvankelijk niet duidelijk nu wel duidelijk en makkelijker te verwerken in de RES.
- Opties openlaten voor de volgende fase, om onderzocht te worden.
- Het is niet zeker dat alle opties het halen. Besluitvorming met de huidige kennis en wetenschap.

Presentatie van Frank Duenk

Inleiding: Wat is de RES:

- Strategische verkenning van de toekomstige energiestrategie in de Achterhoek.
- Product van alle acht gemeenten in de Achterhoek, provincie Gelderland, waterschap Rijn en IJssel en de netbeheerder Liander.

Alvorens de RES een bindende werking heeft, moet dit eerst in ruimtelijke plannen vertaald worden. De RES loopt dus niet door in lopende projecten.

De Achterhoek heeft in het verleden een ambitie geformuleerd voor duurzame energie. Dit houdt in dat het RES-proces voor de Achterhoek anders is dan voor andere RES-regio's. In de Achterhoek is men al geruime tijd bezig met duurzame energie en energiebesparing. De nationale RES heeft een aantal criteria ten aanzien van de strategie.

In het geval in de Achterhoek:

- Wat is het beleid wat er ligt? Het akkoord van Groenlo staat centraal. Het bod van 1,35 TWh is leidend.
- Wat vraagt de RES van ons? Op grond van de RES wordt er niet meer energie geproduceerd dan afgesproken. Met de RES wordt er gekeken of dit op een andere, betere manier kan.
- Wat betekenen die criteria voor de besluitvorming.

Accent in het project wordt gelegd om minimaal 0,35 TWh zon op dak te realiseren. Er wordt gekeken naar mogelijkheden om dit uit te breiden, omdat blijkt dat iedereen voor zon op dak is.

Wat is het RODE-beleid:

- Warmte, dit is nieuw;
- Optimaal ruimtegebruik;
- Zoeken naar kansen;
- Koppeling van duurzame energieproducten aan andere thema's;
- Onderzoek naar netwerkefficiency;
- Verkennen van bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak, wat geen makkelijke opgave is.

Opmerkingen naar aanleiding van de inleiding:

- In het kader van de RES wordt er gekeken naar opwekking via wind- en zonne-energie. Dit is op basis van de afspraken die gemaakt zijn bij de uitvoering van het Klimaatakkoord. De RES is een uitvoeringsinstrument om invulling te geven aan dat Klimaatakkoord. Daarin is afgesproken dat de 30 RES-regio's gezamenlijk 35 TWh produceren. Vanuit de RES-structuur zoeken naar de invulling hiervan.
- De RES wordt verward met lopende projecten, gebaseerd op lopend beleid van de gemeente. De RES heeft geen invloed op bestaand beleid. De RES heeft pas invloed op gemeentelijk beleid als de RES op termijn in bindende plannen verwerkt wordt.

Vragen naar aanleiding van de inleiding:

- Waarom wordt er vastgehouden aan het Akkoord van Groenlo uit 2009? Landelijk geldt er een andere opgave. De huidige opgave van gemeenten is een gezamenlijke verdelingsafpraak, afgesproken door de gemeenten bij het Akkoord van Groenlo, niet in het kader van de RES.

- Bezorgde inwoners maken zich zorgen over wat er in de omgeving gebeurt. Lokale initiatieven hebben te maken met de opgave vanuit de RES.

Antwoorden:

- In het kader van de RES bestaat er geen verdelingsopgave naar gemeenten. De verspreiding van desinformatie leidt tot een verkeerd beeld omtrent dit beleid.
- Bestuurlijk beleid, de RES leidt niet tot een hogere opgave.
- Aanvullende informatie is noodzakelijk om steeds verwerken en te geven.

Hoofdpresentatie: huidige stand van zaken

Wat is men met de RES aan het doen, aantal stappen die worden doorlopen.

- Met de RES zit men in de fase om alternatieven op te stellen en te verkennen, te kijken naar de mogelijkheden, de ruimtelijke ontwikkeling te verkennen en te bepalen wat de impact op het netwerk is.
- Informatie verzamelen omtrent opties over wat de mogelijkheden zijn in de Achterhoek, wat er verbeterd kan worden ten aanzien van het bestaande beleid.
- Op basis van diverse stakeholdersontmoetingen, peilen wat er leeft in de regio:
 - Zon op dak;
 - Concentratie/ verspreiding;
 - Grootschalig/ kleinschalig;
 - Agrariërs, geen zon op land;
 - Veel bewonersorganisaties tegen wind.
- Opbrengst: strijdige signalen.
- Hoe nu verder?
 - Wat zijn de verhaallijnen;
 - Hoe te waarderen.
- Heel veel elementen terugbrengen in drie alternatieven:
 - Deze worden onderzocht.
 - Dit is het maximale wat Liander kan berekenen.
 - Hoe andere mogelijkheden van ruimtegebruik zouden kunnen inwerken in de bestaande situatie.

Uitwerking van huidig beleid:

- Netwerkstructuur in de Achterhoek.
- Ringstructuur, bestaand beleid, zorgt ervoor dat het middengebied moeilijk aansluitbaar is, dit zou om andere redenen wel geschikt kunnen zijn. Er is een aantal negatieve aspecten van de huidige situatie, omdat er in het verleden hierover niet goed is nagedacht.
- Hieruit is de gedachte ontstaan om de drie alternatieven nader te onderzoeken om te zien of de beelden die hieruit voortkomen wel mogelijk zijn? Deze drie alternatieven zijn gebaseerd op realisatie van 1,35 TWh.

Drie alternatieven:

- Verrijkt RODE- beleid, hierbij wordt gekeken naar wat de minste inspanning vergt om te voldoen aan de RES. Meer verdeling van de ruimte over gebied. Wind en zon een-op-een, passend bij huidige netwerkefficiëntie.

- Energieclusters, grootschalig clusteren van wind en zon. Hierbij wordt onderzocht wat dit betekent voor het netwerk. Bestaande windmolens aanvullen. Grotere windclusters, relatief leeg gebied.
- Spreidingsalternatief: past het in het landschap? Kleinschalige projecten. Andere dimensie dan grote clusters. Veel zon op dak. Plaatje wijkt af van grootschalig clusteren, kleinschalig verspreid.
- Opmerkingen:
 - Er wordt benadrukt dat de haalbaarheid van de alternatieven wordt onderzocht op basis van inbreng van de inwoners.
 - Samenstelling van voorkeursalternatief, wat zou een haalbare, denkbare koers zijn?
 - Via de gegevensverzameling wordt voorkeursalternatief bepaald.
 - Vanaf 29 maart gaat Liander beginnen met een netwerkimpactstudie, dit duurt drie weken, dit leidt tot verdere inzichten. Hierna wordt nagedacht over een mogelijke koers voor de Achterhoek en vervolgens voorgelegd in een volgend overleg.

Vragen:

- Wat komt er uit de RES? Antwoord: wat zijn geschikte locaties? Qua kosten, negatieve consequenties. Moeten we meer een regionale blik krijgen? Kritisch kijken naar gemeentelijke afspraken. Analyse op grond van netwerk, landschap en draagvlak.
 - Weging van argumenten. Na onderzoek informatie om te kunnen beslissen.
 - De RES helpt om over gemeentegrenzen heen te kijken.
- Zowel in ruimtelijk beeld als in netwerkcapaciteit blijft men met de rug naar de grens staan. Komt hier verandering in? Antwoord: dit ligt buiten het beheersgebied van de huidige RES. Internationale aansluiting nog niet in beeld. Opgave door klimaatakkoord en de RES voorziet niet hierin.
- Zou het huidige perspectief niet anders zijn als het zou gaan om 2050? Wordt er nu gekeken naar technische mogelijkheden die in de loop van de tijd kunnen veranderen? Wordt er nu niet geforceerd door de tijd een suboptimale oplossing gegeven? Antwoord: ook in de periode tot 2030 is de RES een tussenstation, om de twee jaar is er een mogelijkheid tot evaluatie. Echter geldt wel dat de energieproductie geleverd moet worden, omdat men zich heeft gecommitteerd aan het Klimaatakkoord. Geen reden om nu geen besluiten te nemen en stil te staan. De rekening is groter als we de besluiten naar de toekomst schuiven.
- Er wordt alleen gekeken naar de bestaande situatie. Is het niet mogelijk om een vierde alternatief te geven? Hierbij niet alleen te kijken naar bestaande situatie wat betreft de netwerkcapaciteit, maar een wenselijke situatie als uitgangspunt te nemen. Wordt dit alternatief meegenomen? Antwoord: dit alternatief wordt zeker bekeken en Liander heeft aangegeven dit te willen onderzoeken. Echter is dit niet toegevoegd in de huidige presentatie. Benadrukt wordt dat de verzamelde Informatie kan leiden tot nieuwe inzichten.
 - Wat wordt er gedaan aan de heersende onrust onder inwoners ten aanzien van de grote (buitenlandse) bedrijven. Antwoord: de RES vraagt een plan van aanpak te maken om ervoor te zorgen dat 50% van de productiemiddelen financieel lokaal eigendom te laten zijn. Er zijn studies nationaal en regionaal naar hoe inwoners, die rondom zonneparken of windmolens komen te wonen, financieel baat hebben van die productie van duurzame energie.
 - Zijn gemeentelijke partijen opgewassen tegen deze grote maatschappijen? Antwoord: dit is een reden om regionaal samen te werken. Niet laten uitspelen door projectontwikkelaars.

- Uitgangspunt: 0,35 TWh op dak, hoe te realiseren? Het levert nu niets op. Antwoord: subsidie duurzame energie. Zon op dak wordt nu ook gesubsidieerd. Verdienmodel ontwikkelen, aansluitkosten moeten aangepast worden.
- Wat is het traject? Antwoord: 1 juli voorlopige RES inleveren. Na de zomer in twee lezingen aan de raden voorleggen. Daarna gelegenheid voor wijzigingen, dan in de herfst een definitieve versie. Er is geen juridische procedure. In principe moeten alle raden er mee instemmen.
- De grootste gemene deler weten te vinden, hoe? Betrokkenheid van de raden in dit voorjaar is groot. Centrale regie is noodzakelijk.
- Proces, stel dat er een gemeente niet instemt? Antwoord: omdat de RES geen juridisch instrument heeft, wordt het een vrijwillig aanbod. Er is geen juridisch middel om een gemeente te dwingen. Consensus moet gevonden worden.
- Wat betekent dit voor het te ontwikkelen beleid ten aanzien van niet te keren besluitvorming. Antwoord: dit is het spanningsveld tussen niet-afdwingbaar beleid en later wel afdwingbaar juridische instrumenten.
- Is dit voor de bestuurders wel duidelijk? Antwoord: dit is wel na te lezen en wordt iedere keer benoemd.
- Inhoud van de sessies 19 en 20 mei? Antwoord: dezelfde sessies over de stand van zaken op dat moment. Nu verlopen deze sessies op deze manier. Zoeken naar mogelijkheden om bepaalde groepen op een andere manier te benaderen.

De gespreksleider dankt allen voor de aanwezigheid en sluit de bijeenkomst om 21:00 uur.